

27057

İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan** tarafından Anayasa'nın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **22.04.2025**

İskender

İskender BAYHAN

İstanbul Milletvekili

TCDD ve TCDD Taşımacılık A.Ş. bünyesinde görev yapan işçi statüsündeki makinistlerin, aynı görev tanımına ve mesleki sorumluluklara sahip sözleşmeli memur makinistlere kıyasla daha düşük ücret ve eksik fazla mesai ödemesi ve sınırlı sosyal haklarla çalıştırıldığı bilinmektedir. Bu durum, başta Anayasa'nın 10. ve 55. maddeleri, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 5. maddesi ve Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) sözleşmeleri olmak üzere, birçok ulusal ve uluslararası normun açık ihlalidir.

İşçi makinistlerin görevde yükselme, hizmet içi eğitim, mesleki gelişim gibi fırsatlardan sistematik biçimde dışlanması; işçi sağlığı ve güvenliği bakımından dezavantajlı koşullara maruz bırakılmaları eşitlik ilkeleri açısından da ciddi bir sorun teşkil etmektedir.

Bu bağlamda, Anayasa'nın 98. maddesi ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri uyarınca, aşağıdaki soruların Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı tarafından yazılı olarak yanıtlanması talep edilmektedir:

SORULAR:

1. İşçi statüsünde çalışan makinistlerin, aynı görev tanımı ve risk koşullarında çalışan sözleşmeli memurlara kıyasla daha düşük ücret alması ve bazı sosyal haklardan yararlanamaması, "eşit işe eşit ücret" ilkesi ile nasıl bağdaştırılmaktadır?
2. Bu uygulamaların, Anayasa'nın 10. maddesinde düzenlenen "kanun önünde eşitlik" ve 55. maddede tanımlanan "adil ücret" hakkını ihlal ettiği değerlendirilmesi hakkında Bakanlığınızın görüşü nedir?
3. 4857 sayılı İş Kanunu'nun 5. maddesi kapsamında işverenlerin eşit işlem borcu yükümlülüğü bulunmakta iken, makinist işçilere yönelik bu ayrımcı uygulamalara karşı hangi denetim, yaptırım veya uyarı mekanizmaları devreye alınmıştır?

4. Söz konusu ayrımcılığın tespiti ve önlenmesi amacıyla Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK) ve Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri nezdinde herhangi bir resmî başvuru ya da inceleme süreci başlatılmış mıdır?
5. İşçi makinistlerin, hizmet içi eğitimler, mesleki sertifikasyonlar ve görevde yükselme sınavlarına erişiminde yaşanan engellerin kaldırılması adına Bakanlığınızın yürüttüğü veya planladığı somut bir reform süreci bulunmakta mıdır?
6. Fazla mesai ödemeleri, denge tazminatı, kıyafet yardımı, izin uygulamaları gibi sosyal ödemelerdeki statüye dayalı farklılıkların giderilmesi ve normatif eşitliğin sağlanması için yakın dönemde yürürlüğe konacak yasal veya idari düzenlemeler var mıdır?
7. Bakanlığınız, işçi makinistlere yönelik statü temelli ayrımcılığı ortadan kaldırmak ve çalışma barışını yeniden tesis etmek için sendikalar, işçi temsilcileri ve meslek örgütleriyle iş birliği içinde hangi sistematik politika adımlarını hayata geçirmeyi planlamaktadır?